

Četvrtak, 10. rujna 2015.

P8_TA(2015)0315

Angola

Rezolucija Europskog parlamenta od 10. rujna 2015. o Angoli (2015/2839(RSP))

(2017/C 316/21)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Angoli,
  - uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika visokog povjerenika UN-a za ljudska prava o Angoli od 12. svibnja 2015.,
  - uzimajući u obzir zajedničku izjavu od 17. listopada 2014. nakon prvog ministarskog sastanka između Europske unije i Angole,
  - uzimajući u obzir dokument „EU-Angola – zajednički put naprijed” od 23. srpnja 2012.,
  - uzimajući u obzir Smjernice EU-a o borcima za ljudska prava i o slobodi izražavanja,
  - uzimajući u obzir zaključke Vijeća iz lipnja 2014. o desetoj godišnjici usvajanja Smjernica EU-a,
  - uzimajući u obzir članak 21. UEU-a i Strateški okvir EU-a za ljudska prava, u kojem se EU obvezuje da će „davati punu potporu braniteljima slobode, demokracije i ljudskih prava širom svijeta”,
  - uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu iz Cotonoua potpisan u lipnju 2000.,
  - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948. i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,
  - uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda,
  - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da je zadnjih mjeseci Vlada Angole pojačala primjenu strogih mjera u svim slučajevima potencijalnog osporavanja svojeg autoriteta, kršeći tako ljudska prava utvrđena u Ustavu Angole; budući da se u Angoli i dalje sputava sloboda okupljanja i udruživanja te postoji sve veća zabrinutost da su vojska i obavještajne službe postali pokretačke sile koje stoje iza uhićenja i kaznenog progona boraca za ljudska prava;
- B. budući da je 14. ožujka 2015. borac za ljudska prava José Marcos Mavungo uhićen bez uhićenog naloga, a 28. kolovoza 2015. tužitelj António Nito zatražio je od suda u angolskoj pokrajini Cabindi da Mavunga osudi na 12 godina zatvora zbog poticanja na pobunu, unatoč činjenici da nisu predloženi nikakvi dokazi na temelju kojih bi se mogla ustanoviti njegova krivnja;
- C. budući da je odvjetnik Arão Bula Tempo uhićen istoga dana jer je navodno sudjelovao u organizaciji spomenutog prosvjeda; budući da je Arão Bula Tempo naknadno pušten na slobodu 13. svibnja 2015. i očekuje suđenje zbog ugrožavanja državne sigurnosti;

Četvrtak, 10. rujna 2015.

- D. budući da je novinar i borac za ljudska prava Rafael Marques 28. svibnja 2015. osuđen na zatvorsku kaznu od šest mjeseci uz dvije godine kušnje zbog objave knjige „Blood Diamonds: Corruption and Torture in Angola” („Krvavi dijamanti: Korupcija i mučenje u Angoli”) 2011. u kojoj je opisano više od stotinu ubojstava i na stotine slučajeva mučenja koje su navodno počinili djelatnici sigurnosti i vojnici u poljima dijamanta u regiji Lundas; budući da nije provedena istraga na temelju pritužbi u vezi s kršenjem ljudskih prava u regiji Lundas koje je Marques podnio javnom tužitelju;
- E. budući da je od 20. do 24. lipnja 2015. uhićeno 15 mladih aktivista zbog sudjelovanja u privatnoj političkoj raspravi; budući da je kapetan Zenóbio Lázaro Muhondo Zumba uhićen naknadno, 30. lipnja 2015., zbog navodne povezanosti s petnaestero uhićenih aktivista;
- F. budući da su pritvorenici uhićeni nezakonito i proizvoljno te su optuženi za planiranje pobune i pokušaj državnog udara protiv predsjednika i drugih članova Vlade;
- G. budući da se 15 pritvorenih aktivista nalazi u istražnom zatvoru, a protiv njih nije podignuta službena optužnica, nemaju puni pristup pravnom zastupanju, zabranjeni su im posjeti članova obitelji koji im pokušavaju donijeti hranu te ih drže u samicama;
- H. budući da su vlasti provele uhićenje aktivista i pretres njihovih domova bez predočenja naloga; budući da postoje navodi da su bili podvrgnuti fizičkom i psihološkom mučenju te im se prijetilo smrću;
- I. budući da vlasti prijete majkama mladih aktivista koji se mobiliziraju, a vladajuća stranka MPLA (Narodni pokret za oslobođenje Angole) spriječila je prosvjede njihovih pobornika na kojima bi zahtijevali njihovo puštanje na slobodu; budući da su na mirni prosvjedi rodbine zatvorenika u Luandi 8. kolovoza 2015. dočekani napadima i nasilnom represijom od strane snaga sigurnosti na terenu;
- J. budući da su u srpnju 2015. četvero boraca za ljudska prava i dopisnik radija Deutsche Welle privremeno pritvoreni dok su bili u posjetu drugim aktivistima u zatvoru u pokrajini Luanda, pod optužbom da su se htjeli baviti politikom u zatvoru;
- K. budući da se u Ustavu Angole priznaju pravo na mirni prosvjed te pravo na udruživanje i izražavanje;
- L. budući da postoje navodi o masakru u Huambu u travnju 2015. koji su policajci proveli nad pripadnicima vjerske sekte Luz do Mundo; budući da je prema podacima iz različitih izvora ubijeno između nekoliko desetaka i nekoliko tisuća ljudi, a mnogo je osoba raseljeno; budući da Vlada već mjesecima odgađa hitno pitanje provođenja neovisne istrage te istovremeno žestoko opovrgava te visoke brojke; budući da europska ombudsmanica trenutačno priprema izvješće o dotičnim događajima;
- M. budući da je visoki povjerenik UN-a za ljudska prava pozvao na međunarodnu istragu tog incidenta, što je potaknulo Vladu da započne sudsku istragu;
- N. budući da je Vlada Angole također pojačala aktivnosti i masovnih i pojedinačnih prisilnih deložacija u Luandi i drugim gradovima, u cilju uklanjanja osoba koje žive u nezakonitim naseljima i uličnih trgovaca, uključujući trudnice i žene s djecom;
- O. budući da je u ožujku 2015. doneseno novo zakonodavstvo u kojem se spominje pojačanje nadzora nad nevladinim organizacijama;
- P. budući da je civilno društvo više puta osudilo povezanost korupcije te iscrpljivanja i zloupotrebe prirodnih resursa od strane vladajuće elite, kao i kršenja ljudskih prava osoba koje predstavljaju prijetnju *status quo* i koje ga osuđuju;

Četvrtak, 10. rujna 2015.

- Q. budući da, unatoč činjenici da se Vlada Angole obvezala pojačati napore u poboljšanju svojeg sustava za suzbijanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma (AML/CFT) te da je u tome postigla određeni napredak, Radna skupina za financijske mjere – međuvladina organizacija koju je osnovala skupina G7 1989. u cilju razvoja politika za borbu protiv pranja novca – i dalje pronalazi strateške nedostatke u AML/CFT sustavu Angole;
- R. budući da je u nezavisnim izvješćima utvrđeno da dohodak od prodaje nafte, glavnog Vladinog resursa, nije namijenjen održivom razvoju niti lokalnim zajednicama, dok je vladajuća elita sve bogatija;
- S. budući da Angola ima velike zalihe minerala i nafte te je njezino gospodarstvo jedno od najbrže rastućih gospodarstava u svijetu, posebice od kraja građanskog rata; budući da je njezin gospodarski rast vrlo neujednačen, pri čemu je većina bogatstva te zemlje u rukama nerazmjerno malog dijela stanovništva;
- T. budući da će zbog gospodarske krize u zemlji koja je uslijedila nakon oštrog pada prihoda od nafte vjerojatno doći do daljnjih društvenih nemira i prosvjeda protiv Vlade;
- U. budući da je u listopadu 2014. Angola potvrdila svoju posvećenost političkom dijalogu i suradnji dogovorenima u dokumentu „EU-Angola – zajednički put naprijed”, u kojemu se kao temeljni stupovi navode dobra uprava, demokracija i ljudska prava;
- V. budući da je, u skladu s člankom 8. Sporazuma iz Cotonoua između EU-a i Angole, razmjena informacija o dobroj upravi i ljudskim pravima provodi najmanje jednom godišnje putem službenog političkog dijaloga u okviru dokumenta „EU-Angola – zajednički put naprijed” iz 2012.;
1. duboko je zabrinut zbog brzog pogoršanja stanja u pogledu ljudskih prava, temeljnih sloboda i demokratskog prostora u Angoli, kao i zbog ozbiljnih prekršaja koje su počinili pripadnici snaga sigurnosti te zbog manjka neovisnosti pravosuđa;
  2. poziva vlasti Angole da odmah i bezuvjetno puste na slobodu sve borbe za ljudska prava, uključujući Marcosa Mavunga i 15+1 aktivista koji su uhićeni u lipnju 2015., te da odbace sve optužbe protiv njih; također poziva na trenutačno i bezuvjetno oslobađanje svih ostalih aktivista, zatvorenika savjesti ili političkih protivnika koji su proizvoljno uhićeni i pritvoreni isključivo zbog svojih političkih stavova, novinarskog rada ili sudjelovanja u mirnim aktivnostima;
  3. potiče vlasti da zajamče da pritvoreni nisu mučeni niti zlostavljani te da zajamče potpunu zaštitu i pristup njihovim obiteljima i odvjetnicima;
  4. poziva vlasti Angole da odmah okončaju sve slučajeve proizvoljnih uhićenja, nezakonitog pritvaranja i mučenja koje provode policija i snage sigurnosti; ponavlja da je potrebno provesti brze, nepristrane i temeljite istrage svih optužbi u vezi s kršenjem ljudskih prava, uključujući mučenje, koje su počinili pripadnici policije i snaga sigurnosti te da se počinitelje treba privesti pravdi;
  5. duboko je zabrinut zbog stalnih pokušaja ograničenja slobode izražavanja, slobode medija te mirnog okupljanja i udruživanja te poziva vlasti Angole da zajamče trenutačno i bezuvjetno poštovanje tih sloboda; nadalje, poziva vlasti da u potpunosti provedu odredbe Deklaracije UN-a o ljudskim pravima, Afričke povelje o ljudskim pravima i pravima naroda te ostale međunarodne i regionalne instrumente za ljudska prava koje je Angola ratificirala;
  6. poziva izaslanstvo EU-a u Luandi da ispuni obvezu ESVD-a da podupire i štiti borbe za ljudska prava diljem svijeta uz pomoć konkretnih, vidljivih koraka koji osobito uključuju promatranje suđenja, političku i materijalnu pomoć borcima za ljudska prava, njihovim odvjetnicima i obiteljima te sustavni angažman EU-a i njegovih država članica s vlastima Angole u

Četvrtak, 10. rujna 2015.

pitanju ljudskih prava na svim razinama odnosa, uključujući i najvišu razinu; nadalje traži od izaslanstva da pojača politički dijalog s Vladom Angole u okviru svih političkih, trgovinskih i razvojnih odnosa, u cilju jamčenja da će Angola poštovati svoje nacionalne i međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava, sukladno svojem obećanju s prvog ministarskog sastanka između EU-a i Angole iz listopada 2014.; potiče ga da se pri tome koristi svim odgovarajućim alatima i instrumentima, uključujući Europski instrument za demokraciju i ljudska prava;

7. poziva EU i države članice da priznaju visoku razinu korumpiranosti Vlade Angole čime se ozbiljno narušava poštovanje ljudskih prava i razvoja, da prije bilo kakve suradnje s Angolom provedu paket mjera za pristup ljudskim pravima te da preispitaju ciljane sektore njezinog Nacionalnog okvirnog programa u okviru 11. Europskog razvojnog fonda;

8. žali zbog činjenice da, unatoč provođenju nacionalnog ispitivanja 2007. te opširnog programa za razminiranje, i dalje nije moguće s pouzdanošću procijeniti prijetnju koju predstavljaju protupješačke mine i eksplozivne naprave zaostale nakon rata; potiče EU da prati, nadzire i ocjenjuje učinkovito korištenje financijskim sredstvima te da zajamči da se dodijeljena proračunska sredstva koriste na djelotvoran i ciljan način kako bi se zemlja propisno razminirala;

9. potiče sudske vlasti u Angoli da potvrde svoju neovisnost o bilo kakvoj političkoj instrumentalizaciji i da osiguraju zaštitu prava zajamčenih pravnim instrumentima, kao što su pristup pravosuđu i pravo na pošteno suđenje;

10. potiče Vladu Angole da provede hitnu, transparentnu i vjerodostojnu istragu masakra u Huambou te da pruži pomoć preživjelim koji su raseljeni; ponavlja pozive UN-a na provedbu međunarodne i neovisne dodatne istrage;

11. i dalje je zabrinut zbog sumnje da nisu provedene mjere za borbu protiv nasilja nad ženama i djecom; poziva vlasti da ojačaju borbu protiv štetnih tradicijskih praksi kao što je stigmatiziranje djece optužene za vraćanje;

12. podsjeća na obveze koje je Angola preuzela u okviru Sporazuma iz Cotonoua u vezi s poštovanjem demokracije, vladavine prava i načela ljudskih prava, u koja se ubrajaju pravo na izražavanje, sloboda medija, dobro upravljanje i transparentnost u političkim funkcijama; potiče Vladu Angole da poštuje te odredbe u skladu s člancima 11.b, 96. i 97. Sporazuma iz Cotonoua i, ako se to ne ostvari, traži od Europske komisije da pokrene relevantan postupak u skladu s člancima 8., 9. i 96. Sporazuma iz Cotonoua;

13. potiče EU i države članice da pokrenu pitanje transparentnosti trgovanja svim prirodnim resursima, uključujući naftu, te da u potpunosti provode i prate postojeće zakonodavstvo o izvještavanju po državama; poziva vlasti Angole i strana poduzeća da pomognu u jačanju upravljanja u ekstraktivnom sektoru pridržavajući se Inicijative za transparentnost ekstraktivnih industrija i da preispitaju provedbu Procesu Kimberley; nadalje, poziva Vladu Angole da podnese plan za pridruživanje partnerstvu za otvorenu vlast te da stoga iznese konkretan plan za borbu protiv korupcije, povećanje transparentnosti i povećanje javne odgovornosti;

14. potiče suradnju i usklađivanje između EU-a i SAD-a u provedbi odjeljka 1504. Dodd-Frankova zakona;

15. poziva nacionalna upravna i nadzorna tijela bolje nadziru poštovanje europskog zakonodavstva o suzbijanju pranja novca, uključujući normativna načela dužne pažnje i pravilnu analizu rizika, posebno u slučaju politički izloženih osoba koje potječu iz Angole;

16. pozdravlja činjenicu da je Vlada Angole priznala postojanje poteškoća u pogledu pružanja naknade u slučajevima oduzimanja zemljišta te pozdravlja medijska izvješća iz kojih se može naslutiti da se mehanizmi za distribuciju i naknadu poboljšaju; potiče Vladu da nastavi sa svojim nastojanjima u tom smislu;

Četvrtak, 10. rujna 2015.

17. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Afričkoj uniji, Afričkoj komisiji za ljudska prava i prava naroda, vladama zemalja regije Južnoafričke razvojne zajednice (SADC), predsjedniku i parlamentu Angole, Vladi SAD-a, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, Vijeću UN-a za ljudska prava te Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a.
